

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 207.

Anden Session.

58de Møde.

Mandagen den 8de Januar.

(Forts.)

Tsicherung (fortsat): Det er just fra det tekniske Standpunkt urigtigt; thi en Fabrikant, som ikke i Fabrikationsøieblikket, hvor han vil søge at give sin Fabrik Værdi, tør tilegne sig, selv med Udgifter, de bedre Fremgangsmaader og kostbarere Tilvirkninger, med Redskaber etc., han arbejder sig selv imod, naar han fortsætter Fabrikken og udvikler den uden at tilegne sig disse Midler, og han lægger ved sin fortsatte Fabrikation for Dagen, at Fabrikken ikke kan udrette det, han netop vilde søge at bevise, den kunde udrette. Naar man først er kommen til det Standpunkt med en Fabrik, at man har besluttet sig til at opgive den, saa skal man gjøre det saa hurtigt, som man kan (Ja!), og, naar man nu siger, at man skal tage Hensyn til, at den kan blive overdragen under gunstige Vilkaar, og at man derfor skal skaffe det Udseende af, at den fabrikerer med Held, saa siger jeg, at, dersom man vil bruge dette Mittel, for derved, at faae ukyndige Folk til at gaae ind paa altfor dyre Vilkaar, saa har man Uret, thi det Videste, Staten saa kommer til, det er, efterat have ruineret disse Folk, at sælge Fabrikken dobbelt slet, og at have paa sin Samvittighed at have narret ukyndige Folk ind i et daarligt Foretagende. Venter man derimod, at have med kyndige Folk at bestille, da spørge de ikke, hvordan denne dalende Fabrik er kommen igjennem, og hvordan den er kommen til dette maaskee mere tilsyneladende end virkelige Overskud, de spørge knap om, hvordan de ere komne til at skaffe deres Fabrikation netop den eller den Veffassenhed, thi den kyndige Mand vil vide, ved de Midler, der staae til hans Raadighed, hvorle-

des han kan skaffe det, han vil tilvirke, den Veffassenhed, som han troer, det bør have; den kyndige Mand vil dømme efter Markedets Veffassenhed, efter Kostbarheden af de Midler, han vil anvende, efter Veffaligheden med Hensyn til Arbejdslønnen o. s. v., og derefter vil han gjøre sin Beregning, aldeles uafhængig af den Drift, hvori den saldfærdige Fabrik eller den Fabrik, som man vil lade opføre, og som i mange Aar har lidt af vanskelige Forhold, bestnder sig. — Jeg siger den kyndige Mand vil dømme efter disse Beregninger, efter den selvundne Anskuelse af Forholdene og ikke efter det Exempel, som saaledes ligger for ham. Her er altsaa slet ingen Grund med Hensyn til Fabrikens Veffattelig- hed til først at bringe den i et vist Opsving, for saa at kunne affætte den bedre; der behøves blot til at affætte den godt, om det overhovedet skal kunne lykkes at affætte den som Fabrik, at vinde saa lang Tid, at ikke alene Mand i Indlandet — og her kan kun være saa Concurrenter —, men ogsaa kyndige Mænd fra Udlandet kunne skaffe sig noie Oplysninger om, hvorledes Forholdene ere her. Til de Oplysninger, som da maae gives, vil unægtelig ogsaa høre den, som vi have faaet her idag, at der ikke ved Soldansættelsen for Porcellain og Varer af den Natur, vil blive taget Hensyn til nogen Veffyttelsestold for Porcellainfabrikken — og man kan være overbevist om, at den fremmede Fabrikant, som undersøger Forholdene her, vil lægge meget noie Mærke dertil, — og han vil da spørge: Men, hvad finder jeg da her i dette Land, som skulde bringe mig til, herinde, midt i en By, under meget vanskelige Forhold at vefligeholde eller at anlægge en saadan Fabrik? Er her en god Masse? Nei, jeg skal hente den fiernt borte. Er her Brændsel til billig